

Beleidsregels Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Drenthe, gelet op:

- Titel 4.3 van de Algemene wet bestuursrecht;
- Artikel 35 Participatiewet;

Overwegende dat:

- Het college het wenselijk vindt om aan te geven in welke situaties en onder welke voorwaarden een burger in aanmerking kan komen voor een tegemoetkoming Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK);
- Het daarom wenselijk is voor dit doel aparte tijdelijke, beleidsregels vast te stellen.

Besluit

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- wet*: Participatiewet;
- college*: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Drenthe;
- inkomensterugval*: een onvoorzienbare, onvermijdelijke en substantiële terugval in het gezinsinkomen als gevolg van de coronacrisis, waarbij in de berekening het gezinsinkomen op peildatum 1 januari 2021 dan wel de datum van de aanvraag, wordt afgezet tegen de hoogte van het gezinsinkomen op peildatum 1 januari 2020;
- inwoner*: een belanghebbende en zijn gezin (huishouden) die zijn woonplaats, als bedoeld in artikel 40, eerste lid, van de wet, in de gemeente Midden-Drenthe heeft.

Artikel 2 Noodzakelijke kosten

Onder Noodzakelijke kosten wordt in deze regeling verstaan de volgende voor de inwoner noodzakelijke algemene kosten van bestaan met betrekking tot de woning waar hij zijn hoofdverblijf heeft:

- kosten van huur;
- kosten van de hypotheek(rente);
- kosten van elektriciteit, gas en water.

Artikel 3 Doelgroep TONK

Een tegemoetkoming TONK is bedoeld voor de inwoner:

1. die door de huidige omstandigheden als gevolg van de coronacrisis te maken heeft met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in zijn of haar gezinsinkomen;
2. die daardoor noodzakelijke kosten zoals woonlasten niet meer kan voldoen, en
3. waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden.

Artikel 4 Afbakeningsbepalingen

De 'Beleidsregels bijzondere bijstand gemeente Midden-Drenthe' zijn niet van toepassing op de aanvragen TONK.

Artikel 5 Bevoegdheid en voorwaarden TONK

1. Het college kan een tegemoetkoming TONK verstrekken aan de inwoner die:
 - a. te maken heeft met een inkomensterugval van 25% of meer;
 - b. over geldmiddelen kan beschikken tot een bedrag lager dan de vermogensgrens zoals geldt voor de huurtoeslag (in 2021 € 31.340,00 voor een alleenstaande dan wel € 62.680,00 voor gehuwden/samenwonenden), waarbij de wijze van berekening van het vermogen voor de toepassing van de huurtoeslagwet volgens artikel 7 lid 3 van de Awir geldt en waarbij het vermogen in de door de belanghebbende bewoonde eigen woning of onderneming buiten beschouwing wordt gelaten, en
 - c. noodzakelijke kosten heeft hoger dan 30% van het huidige gezinsinkomen
2. Het college verstrekt geen tegemoetkoming indien de aanvrager woonkostentoeslag ontvangt.
3. Het college verstrekt geen tegemoetkoming voor zover aanvrager kan beschikken over een voorliggende voorziening, die gezien haar aard en doel geacht wordt passend en toereikend te zijn, waaronder andere regelingen uit het steun- en herstellepakket van het Rijk in verband met COVID -19.

Artikel 6 Hoogte van de tegemoetkoming

1. De hoogte van de tegemoetkoming TONK is het bedrag van de noodzakelijke kosten, als bedoeld in artikel 4, voor zover deze meer bedragen dan 30% van het huidige inkomen.
2. De hoogte van de tegemoetkoming TONK is per maand ten hoogste gelijk aan de noodzakelijke kosten in die maand, doch in ieder geval niet hoger dan €1000,00 per maand.

Artikel 7 Aanvraag

1. De aanvraag voor de tegemoetkoming wordt digitaal ingediend middels een webformulier op de gemeentelijke website;
2. In afwijking van deze digitale aanvraag is een schriftelijke aanvraag mogelijk indien bijzondere omstandigheden in het individuele geval hiertoe aanleiding geven.
3. Aanvrager overlegt bij de aanvraag:
 - a. de bewijzen van het maandinkomen per 1 januari 2020 en het huidige maandinkomen dan wel het maandinkomen per 1 januari 2021;
 - b. de bewijzen van de beschikbare geldmiddelen op of rond de aanvraagdatum;
 - c. de bewijzen van de noodzakelijke kosten van een maand op de peildatum 1 januari 2021 die representatief zijn voor de overige maanden.
 - d. een verklaring van de aanvrager hoe de substantiële terugval van minimaal 30% in inkomen te wijten is aan de maatregelen in verband met het coronavirus (COVID-19);
4. Een aanvraag tegemoetkoming TONK kan worden ingediend tot en met 30 september 2021.

Artikel 8 Terugwerkende kracht

Een aanvraag voor een tegemoetkoming TONK kan met terugwerkende kracht worden aangevraagd vanaf 1 januari 2021.

Artikel 9 Duur en vorm

1. De tegemoetkoming wordt verstrekt voor zo lang aan de voorwaarden wordt voldaan en voor ten hoogste de periode van 1 januari 2021 tot en met 30 september 2021, tenzij de regeling wordt verlengd tot een nieuwe einddatum.
2. De tegemoetkoming TONK wordt verleend om niet.

Artikel 10 Inkomen

1. Het in aanmerking te nemen inkomen wordt bepaald aan de hand van het inkomen op het moment van de peildatum.
2. Bij onregelmatige inkomsten is het gemiddelde inkomen in de drie maanden voorafgaande aan de maand van de aanvraag bepalend.
3. De middelen bedoeld in artikel 31 lid 2 van de wet worden niet tot het inkomen gerekend.
4. Onder inkomen wordt in ieder geval verstaan:
 - a. inkomen uit arbeid;
 - b. inkomen uit een uitkering;
 - c. inkomen uit verhuur; en
 - d. inkomen uit partner- en/of kinderalimentatie.

Artikel 11 Beschikbare geldmiddelen

1. Beschikbare geldmiddelen zijn geldmiddelen waarover de aanvrager beschikt of redelijkerwijs kan beschikken.
2. Het betreft de beschikbare geldmiddelen van de aanvrager en de rechthebbende partner van de aanvrager.
3. Onder beschikbare geldmiddelen wordt onder meer verstaan:
 - a. contant geld;
 - b. geld op betaal- en spaarrekeningen;
 - c. cryptovaluta (zoals bitcoins);
 - d. de waarde van effecten (hierbij gaat het om beleggingsrekeningen met aandelen, obligaties, en opties en effecten in depot).

Artikel 12 Afzien opleggen verhuisverplichting

Het college legt aan de aanvrager die op basis van deze beleidsregel in aanmerking komt voor de tegemoetkoming TONK, geen verhuisverplichting op.

Artikel 13 Uitbetaling

Een tegemoetkoming TONK wordt maandelijks uitbetaald in gelijke delen.

Artikel 14 Hardheidsclausule

Als de aanvrager niet in aanmerking komt voor een tegemoetkoming TONK kan het college, gelet op alle omstandigheden waaronder een terugval in inkomen van de aanvrager als gevolg van de coronacrisis, in het individuele geval beoordelen of de aanvrager in afwijking

van de beleidsregels alsnog in aanmerking komt voor een tegemoetkoming TONK, indien dringende redenen hiertoe noodzaken.

Artikel 15 Inwerkingtreding en duur beleidsregels

1. De beleidsregels treden in werking met ingang van (de dag na publicatie in het Gemeentebblad) en werken terug tot en met 1 januari 2021;
2. De beleidsregels worden ingetrokken op 1 oktober 2021, tenzij de regeling wordt verlengd.

Artikel 16 Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten gemeente Midden-Drenthe.

Aldus besloten in de vergadering van 6 juli 2021

burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

de secretaris

de burgemeester

M. Hacking

M. Damsma

Toelichting bij de beleidsregels Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten (TONK)

Algemene toelichting

De TONK is een tijdelijke tegemoetkoming in noodzakelijke kosten. Deze tegemoetkoming is voor huishoudens die te maken hebben met een inkomensterugval en daardoor de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen uit het inkomen. Het gaat hierbij om een vergoeding voor daadwerkelijke noodzakelijke kosten, niet om een inkomensondersteunende regeling. De tijdelijke noodmaatregel TONK geldt van 1 januari 2021 tot en met 30 september 2021.

In deze periode wordt een ruimere toegang tot het instrument van de bijzondere bijstand geboden. Op grond van de Participatiewet kan door de gemeente in individuele gevallen bijzondere bijstand verstrekt worden als het door bijzondere omstandigheden niet meer mogelijk is om de noodzakelijke kosten te betalen (artikel 35 lid 1 Participatiewet). Gemeenten hebben daarbij eigen beleidsvrijheid. Er worden voor de tegemoetkoming TONK géén nadere centrale regels vastgesteld. Het is aan gemeenten om in voorkomende individuele gevallen, ruimhartiger om te gaan met draagkracht dan de gemeentelijke richtlijnen in “niet coronatijd” voorschrijven.

Aangezien de TONK is gegoten in de vorm van bijzondere bijstand, blijft de systematiek van de bijstand gelden. Dit betekent dat voldaan moet worden aan de algemene regels voor bijzondere bijstandsverlening, en dat alleen sprake is van een verruiming ten opzichte van de Participatiewet en de [reguliere beleidsregels bijzondere bijstand] daar waar dit expliciet volgt uit deze beleidsregels. Dat de systematiek van de Participatiewet geldt, impliceert ook dat gehuwden slechts een gezamenlijk recht op een tegemoetkoming TONK hebben.

Inlichtingenplicht

De inlichtingenplicht geldt voor de TONK onverkort (artikel 17 Participatiewet). Dat betekent dat de aanvrager elke wijziging die van invloed is of kan zijn op het recht op of de hoogte van de tegemoetkoming moet doorgeven. Het is belangrijk om hier helder over te communiceren bij de aanvraag, omdat het vaak zal gaan om mensen die geen bijstand ontvangen en dus niet bekend zijn met de regels.

Als achteraf blijkt dat op basis van onjuiste informatie ten onrechte of tot een te hoog bedrag bijstand is verstrekt, dan gaat het college over tot terugvordering.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2 Noodzakelijke kosten

Onder noodzakelijke kosten worden alleen verstaan:

- a. huur van een woning; of
- b. rente en aflossing in verband met een voor de financiering van de woning afgesloten hypotheek; en
- c. de kosten elektriciteit, gas en water voor de woning.

De tegemoetkoming TONK voorziet alleen in deze kosten voor zover het gaat om een door de aanvrager bewoonde woning. Het gaat dan om de woning waar belanghebbende hoofdverblijf heeft. De tegemoetkoming TONK voorziet niet in de kosten van een tweede woning of een zakelijk pand.

Kosten van huur

Met betrekking tot de kosten van huur van de woning gaat het niet om de kale huur maar om de all-in prijs. Dit betekent dat eventuele servicekosten in aanmerking kunnen komen voor een tegemoetkoming. Hiervoor kiest het college in verband met een eenvoudige uitvoering van de TONK.

Andere kosten

Het kan ook nodig zijn om andere kosten te vergoeden. Daarin voorziet de TONK niet. Een aanvraag zal op basis van de reguliere bijzondere bijstand moeten worden gedaan.

Artikel 3 Doelgroep TONK

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 4

Toepassingsbereik reguliere beleidsregels bijzondere bijstand

In verband met de tegemoetkoming TONK is het nodig om af te wijken van de huidige Beleidsregels bijzondere bijstand. Daarom is bepaald dat de Beleidsregels bijzondere bijstand Midden-Drenthe niet van toepassing zijn bij een aanvraag voor een tegemoetkoming TONK

Artikel 5 Bevoegdheid en voorwaarden TONK

De tegemoetkoming TONK is gebaseerd op artikel 35 Participatiewet. Dit betekent dat een belanghebbende moet behoren tot de kring van rechthebbenden. Zo moeten de kosten zijn verbonden aan Nederland en de belanghebbende moet een Nederlander zijn of een daaraan gelijkgestelde vreemdeling (artikel 11 Participatiewet). Ook mag een belanghebbende niet zijn uitgesloten van het recht op bijstand (artikel 13 Participatiewet).

Berekening

Een huishouden heeft recht op een TONK-uitkering indien:

1. het inkomensverlies in de periode van de coronacrisis minimaal 25 % bedraagt,
2. het aandeel van de woonlasten minimaal 30 % van het (lagere) inkomen bedraagt, en
3. het geldmiddelen niet meer bedraagt dan het bedrag van de vermogensgrens zoals vastgesteld ten behoeve van de huurtoeslag.

Artikel 6 Hoogte TONK-tegemoetkoming

De hoogte van de TONK bedraagt dan maximaal €1000,00 voor de gehele looptijd van de TONK-regeling. Voor de uitvoering is dan (naast de overige eisen op basis van de Participatiewet) de volgende informatie nodig:

- a) De hoogte van het oude inkomen (peildatum 1 januari 2020)
- b) De hoogte van het nieuwe inkomen (peildatum 1 januari 2021)
- c) De hoogte van de noodzakelijke kosten
- d) De hoogte van het vermogen

De hoogte van de TONK is dan het bedrag van de noodzakelijke kosten minus 30% van het huidige inkomen.

Er bestaat geen recht op een tegemoetkoming TONK wanneer een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (artikel 15 Participatiewet). De Wet op de huurtoeslag is aan te merken als een passende en toereikende voorliggende voorziening voor de kosten van een huurwoning (zie ECLI:NL:CRVB:2019:4119). Voor de kosten van een eigen woning geldt dit niet (zie ECLI:NL:CRVB:2014:2171). Hierna volgt een schema in welke gevallen de Wet op de huurtoeslag is aan te merken als een passende en toereikende voorliggende voorziening voor de kosten van een huurwoning en wanneer niet.

Wel een passende en toereikende voorliggende voorziening voor de kosten van een huurwoning	Niet een passende en toereikende voorliggende voorziening voor de kosten van een huurwoning
Geen recht op huurtoeslag omdat de rekenhuur van zijn huurwoning te hoog is	In geval van woonkosten voor een eerste gebroken maand
Minder huurtoeslag wegens onderhuur	
Geen recht op huurtoeslag omdat belanghebbende een niet-rechthebbende vreemdeling als medebewoner heeft	

Het college kan geen tegemoetkoming TONK verstrekken als een inwoner een beroep kan doen op een voorliggende voorziening die gezien haar aard en doel geacht wordt passend en toereikend te zijn. Er kan samenloop zijn met andere regelingen uit het steun- en herstellepakket van het Rijk zoals de Tozo. Een inwoner die Tozo-uitkering ontvangt is niet bij voorbaat uitgesloten voor de tegemoetkoming TONK.

Een vergoeding op basis van de TVL of NOW wordt niet beschouwd als een voorliggende voorziening voor de kosten waarin de tegemoetkoming TONK voorziet.

De hoogte van de tegemoetkoming TONK is ten hoogste gelijk aan de woonkosten. Om de kosten beheersbaar te houden heeft het college nog een uiterste grens bepaald. Dat betekent dat de tegemoetkoming TONK nooit hoger kan zijn dan €1000,00 , ook al zijn de woonkosten hoger.

Artikel 7 Aanvraag

In dit artikel is neergelegd op welke wijze de aanvraag moet worden ingediend (eerste en tweede lid). Ook is bepaald welke stukken de aanvrager moet verstrekken bij de aanvraag (derde lid).

Een aanvraag tegemoetkoming TONK kan worden ingediend uiterlijk op 30 september 2021 (derde lid). Dat is immers de laatste dag van de periode waarop de TONK geldt. Met ingang van 1 oktober 2021 worden deze (tijdelijke) beleidsregels in principe ingetrokken.

Artikel 8 Terugwerkende kracht

Uitgangspunt in de Participatiewet is dat bijstandsverlening met terugwerkende kracht in principe niet is toegestaan (artikel 44, eerste lid, van de wet). In deze beleidsregels wordt hier een beperkte uitzondering op gemaakt.

De TONK ziet op de periode 1 januari 2021 tot en met 30 september 2021. Omdat deze beleidsregels nog niet waren vastgesteld op 1 januari 2021, vindt het college het nodig om een aanvraag met terugwerkende kracht te kunnen toekennen.

Wanneer er op 1 januari 2021 nog geen recht op een tegemoetkoming TONK bestaat, dan wordt de aanvraag geacht te zijn ingediend op de eerstvolgende datum waarop wel recht bestaat op een tegemoetkoming TONK. Het geeft de mogelijkheid om de ingangsdatum te verschuiven zonder de aanvraag af te wijzen en de inwoner een nieuwe aanvraag te laten indienen.

Artikel 9 Duur en vorm

Duur

De TONK geldt van 1 januari tot 1 oktober 2021. Met de verstrekking van de tegemoetkoming wordt hierbij aangesloten. Het artikel spreekt over ten hoogste omdat vanwege een latere aanvraag of het niet (over de gehele periode) voldoen aan de voorwaarden ervoor kan zorgen dat er voor een kortere duur recht op een tegemoetkoming TONK kan bestaan.

Vorm

De tegemoetkoming TONK wordt om niet verstrekt. Dit betekent dat belanghebbende de tegemoetkoming niet hoeft terug te betalen.

Artikel 10 Inkomen

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 11 Beschikbare geldmiddelen

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 12 Afzien opleggen verhuisplicht

Het college legt geen verhuisverplichting op bij de verstrekking van een tegemoetkoming TONK. Dit past immers niet bij het doel van deze tijdelijke tegemoetkoming in verband met de coronacrisis.

Artikel 13 Uitbetaling

In dit artikel is de betaling van de tegemoetkoming TONK geregeld. De eerste uitbetaling kan in gevallen van verstrekking van de tegemoetkoming TONK met terugwerkende kracht ook de uitbetaling over de perioden omvatten waarop de terugwerkende kracht betrekking heeft.

Artikel 14 Hardheidsclausule

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 15 Inwerkingtreding en duur beleidsregels

De TONK geldt voorlopig van 1 januari 2021 tot 1 oktober 2021. Hiermee is rekening gehouden bij de inwerkingtreding met terugwerkende kracht van deze beleidsregels en de intrekking ervan per 1 oktober 2021. Mocht het kabinet besluiten dat de TONK langer van kracht moet zijn, dan zal het college overgaan tot verlenging van worden de beleidsregels verlengd en wordt dit tijdig kenbaar maken gemaakt.

Artikel 16 Citeertitel

Dit artikel behoeft geen toelichting.